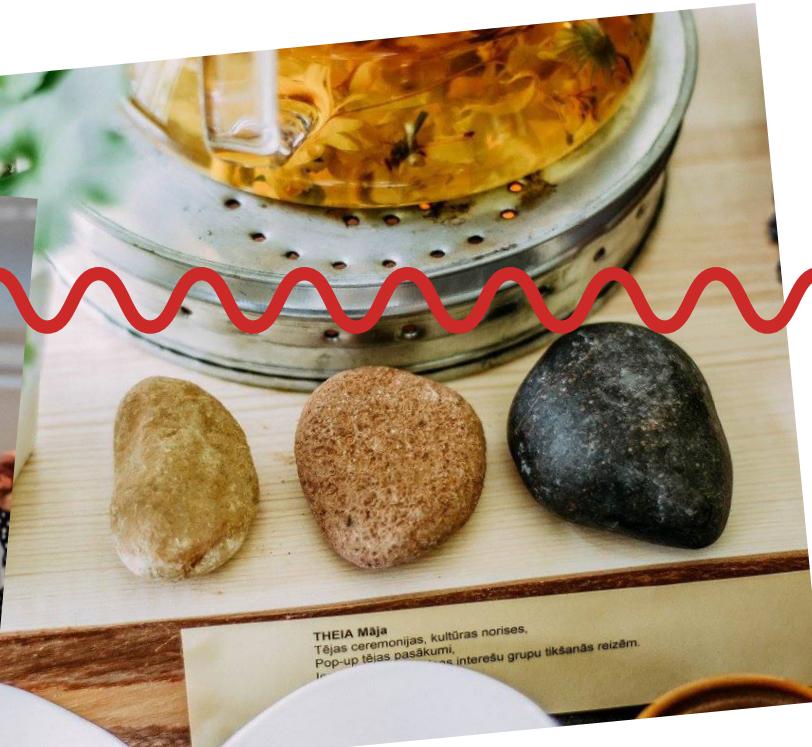

SASLĒDZAM UN DARĀM

Projekta "Radošā potenciāla skola" īstenošanas dienasgrāmata ar ekstrām

THEIA Māja
Tējas ceremonijas, kultūras norises,
Pop-up tējas pasākumi,
Izglītības un interesu grupu tikšanās reizēm.

Šis materiāls tapis Alūksnes un Apes novada fonda projekta "Radošā potenciāla skola" noslēgumā. Projekta, kas ilga no 2017.gada maija līdz 2018. gada jūnijam, galvenais mērķis bija stiprināt Alūksnes un Apes novadu nevalstisko organizāciju kapacitāti, meklējot jaunus darbības un sadarbības veidus gan vietējā, gan starptautiskā līmenī.

Pirmajā daļā kā dienasgrāmatā aprakstīta projekta gaita un secinājumi – kas izdevās, kā pietrūka un ko nākamreiz darīsim citādāk. Otrajā daļā, savukārt, iepazīstinām ar pieciem radošas sadarbības stāstiem, sākot ar īpašu pagasta cilvēku kopā būšanas veidu un beidzot ar reģionālu projektu ar daudziem iesaistītajiem partneriem.

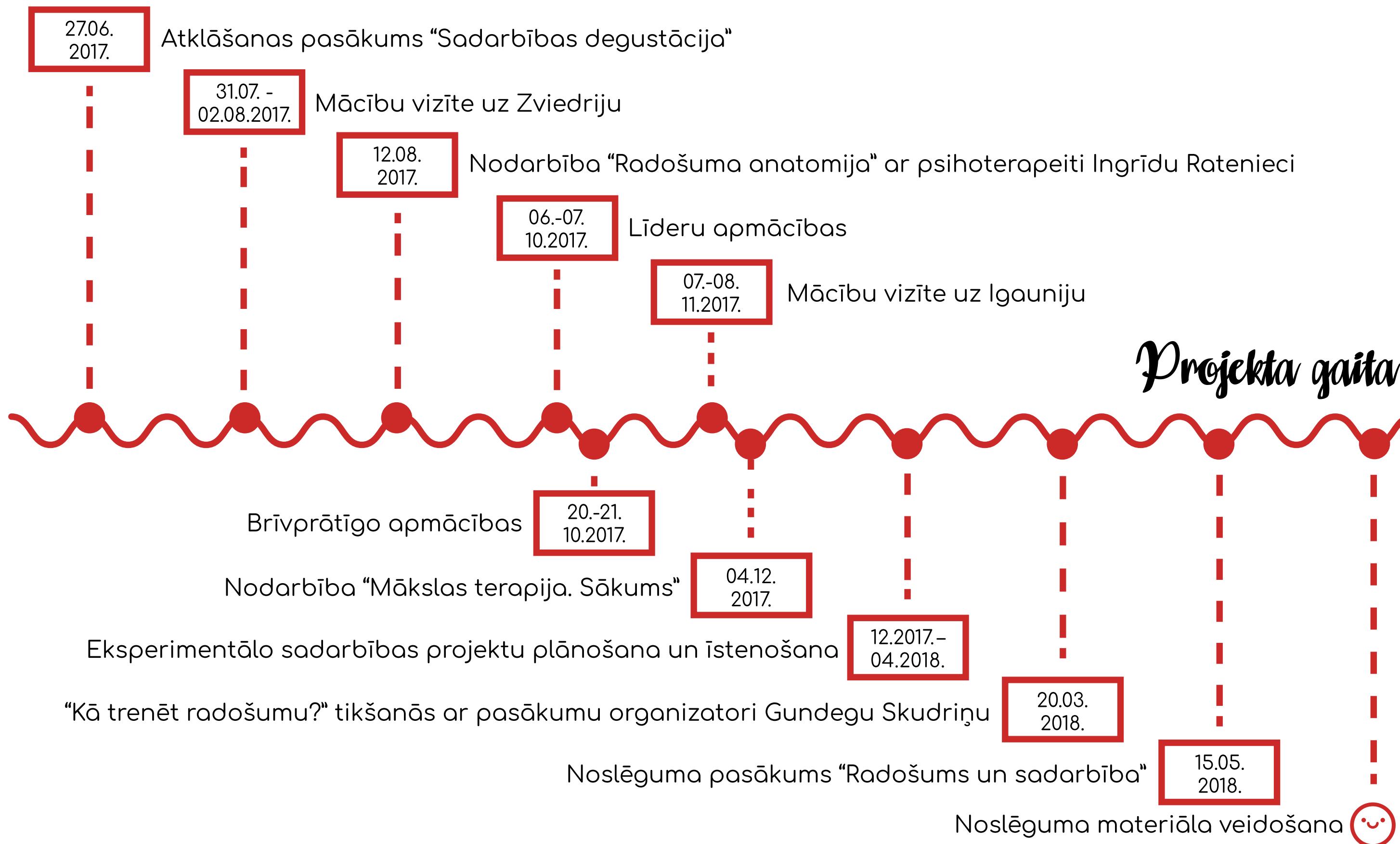

Projekta "Radošā potenciāla skola" īstenošanā sev izvirzījōm šādus principus:

*lai darbi saskau ar vārdiem,
eksperimentēt – savienot elementus no dažādām jomām, pieejām un sfērām,
izaicināt gan sevi kā organizatorus, gan dalībniekus izmēģināt nebūjuso.*

Kaut kā pilnīgi jauna un traka radīšana nebija projekta galvenais mērķis. Drīzāk uzsklausīt cilvēku vajadzības vai pat tās sajust no nepateiktā, lai dotu iespēju būt, domāt, iedvesmoties, mācīties un darīt.

"PASĀKUMI, KUROS PIEDALĪJOS, VIENNOZĪMĪGI BIJA POZITĪVIMA, VIENKĀRŠA CILVĒCĪGUMA UN RADOŠUMA PILNI."

Atklāšanas pasākums "Sadarbības degustācija"

"SADBĀBĪBAS DEGUSTĀCIJA MAN DEVA JAUNU INFORMĀCIJU PAR MŪSU TERITORIJAS UZŅĒMĒJIEM UN AKTĪVAJIEM IEDZĪVOTĀJIEM."

Laiks: darba dienā no 13.00 līdz 16.00

Vieta: Alūksnes Mākslas skola

Moderators: Eduards Krūmiņš

Dalībnieki: Alūksnes un Apes novada NVO pārstāvji, uzņēmēji, pašvaldību pārstāvji.

Nerķis: likt pamatus ciešākai sadarbībai kopienā, savstarpēji iepazīstinot NVO, pašvaldību pārstāvjus un uzņēmējus.

Kas izdevās?

Sāds pasākuma formāts ir patiesi veiksmīgs, lai cilvēki viens par otru uzzinātu vairāk. Lai arī nelielā novadā cilvēku varbūt atpazīstam, viņanodarbošanās nevienmērums ir zināmā. Dalībai pasākumā tika uzrunāts līdzīgs skaits NVO, uzņēmēju un pašvaldību pārstāvju, lai neviens no sektoriem nebūtu pārsvarā. Svarīgi radīt neformālu, draudzīgu atmosfēru un iespējas aprunāties ne tikai ar zināmajiem, bet arī jauniem cilvēkiem, ko aicinājām darīt ar jautājumu kāršu palīdzību un darba grupās.

Ko darītu citādi?

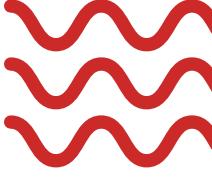
Pašvaldību pārstāvjiem tika dotas 2 minūtes, lai pastāstītu, ko viņi var piedāvāt gan NVO sektoram, gan uzņēmējiem, tomēr tas neattaisnojās. Vieni noteikumi visiem!

Programmā:

- Neformāla dalībnieku iepazīšanās, izmantojot "Stāstu stāsti" izstāstīju kārtis.
- 2 pieredzes stāsti par kvalitatīvu NVO un uzņēmēju sadarbību.
- Katrs NVO pārstāvis un uzņēmējs sevi prezentē 1 minūtes laikā. Pašvaldību pārstāvjiem dotas 2 minūtes. Dalībnieki iepazīstina ar savu darbu, ko var piedāvāt citiem un kāda sadarbība viņus interesē.
- Darbs grupās, kur NVO ar konkrētām idejām iespējams piesaistīt sadarbības atbalstītājus un partnerus.
- Vietējo mājražotāju produktu degustācija.

Mācību vizīte uz Zviedriju

Viesta: Gēteborga, Zviedrija

Datibnieki: AANF valdes priekšsēdētāja Dzintra Zvejniece, projekta vadītāja Ilze Zvejniece, biedrības "Apes Attīstības Atbalsta klubs" valdes priekšsēdētāja Laura Pope, Latvijas neredzīgo biedrības Alūksnes vietējās organizācijas pārstāvji Kristīne Berkule un Indulis Bumbieris.

Partneris: TIDSNÄTVERKET I BERGSJÖN

Mērķis: iepazīties ar Zviedrijas organizāciju labo praksi radošu pieejumu un sadarbības jomā.

"GALVENIE ATSLĒGAS VĀRDI, KAS DAUDZ NOZĪMĒ UN MANI MOTIVĒ ATKAL STRĀDĀT AR JAUNU SPARU - ILGTSPĒJA, PIEREDZE, KOPIENAS ATTĪSTĪBA JEB IEKLAUŠANA, ILGTSPĒJA, JAUNA PIEREDZE. ĪKVENAM MAZAJAM DARBINĀM IR NOZĪME, JO NE VIENMĒR TAS IR ORDEŅA VĒRTS PASĀKUMS ŠODIEN, BET ILGTERMINĀ GAN." LAURA

Programmā:

5 pašvaldības iestāžu, organizāciju un sociālo uzņēmumu apmeklējums, lai izzinātu, kādos veidos un kādām metodēm organizācijas īsteno savas funkcijas un kā veido sadarbību ar citām organizācijām vietējā, nacionālā un starptautiskā mērogā.

Ko ieguvām?

Zviedrija ir izcila vieta, kur mācīties sadarbību un rūpes par iedzīvotājiem. Bijām ļoti patīkami pārsteigtīgi par vides pieejamības kvalitāti ikdienā. lepazinām jauniešu un kopienu centrus, kas piedāvā resursus iedzīvotāju iniciatīvām un izglītības pasākumus, kombinējot kulināriju, projektu vadību, ilgtspējīgu tūrismu un zviedru valodas apguvi.

3 radošumu attīstošās nodarbības

Radošuma anatomija | Mākslas terapija. Sākums | Kā trenēt radošumu?

Laiks: 3 stundas darba dienas vakarā

Nodarbību vadītājs: psihoterapeite Ingrīda Rateniece, mākslas terapeite Ivetā Jermolāveja, pasākumu organizatore Gundega Skudriņa

Dalībnieki: ikviens interesents

Mērķis: izzināt dažādus personības radošumu attīstošus veidus un tehnikas.

Kāpēc tieši šīs un ne cits?

Sākotnēji bija plānots, ka visas nodarbības būs balstītas uz praktisku darbošanos, piemēram, improvizācijas teātris, radošā rakstīšana un tml. Tomēr, sākot īstenot projektu, sapratām, ka šādas nodarbības apmeklēs ļoti neliela daļa potenciālās mērķauditorijas. Un visdrīzāk tā būs drosmīgā daļa, kuriem nevajag daudz radošās dzirksts atraisīšanai. Ja vēlamies piesaistīt plašāku cilvēku loku, kam patiesi noderētu iedrošinājums un jauna vide, jāveido kas pazīstamāks.

"Radošuma anatomija"

bija pirmā nodarbība, kurā psihoterapeite Ingrīda Rateniece "preporēja" radošumu. Nodarbībā lielākoties piedalījās skolotāji. Radošs ir ikviens cilvēks. Radošums ir cieši saistīts ar spēju mācīties, klūdīties un pārvarēt bailes. Radošs process sākas ar imitāciju, kam seko variācija, kombinācija, transformācija, un noslēgumā top oriģināldarbs.

"Mākslas terapija. Sākums"

aicināja darbdienas vakarā iepazīt mākslas terapijas pasauli un veltīt laiku radīšanas procesam ar krāsām un materiāliem mākslas terapeites Ivetas Jermolājevas vadībā. Dalībnieku vidū bija daudz skolotāju, kuri vienkārši gribēja pabūt ar sevi, lai atgūtu spēkus, mammais kopā ar bērniem un jaunieši, kuriem patīk radīt.

"Kā trenēt radošumu?"

bija visapmeklētākā no nodarbībām, jo pie mums viesojās dzirkstošā pasākumu organizatore un TV seja Gundega Skudriņa. Šo notikumu gaidīja ļoti daudzi, un viņi nebija vīlušies. Gundega "spridzināja", pārsteidzot klausītājus ar savu ideju pagātību un daudzveidību. Gundegas pieredzē radošumu atraisa gribēšana darīt tieši resursu trūkuma apstākļos.

Līderu apmācības

Laiks: no piektdienas 14.00 līdz sestdienas 16.00

Vietu: viesu māja "Kalnarušķi"

Apmācību vadītājs: Stanislavs Babins

Dalībnieki: NVO pārstāvji no Alūksnes, Apes, Smiltenes un Varakļānu novadiem, pašvaldības iestāžu pārstāvji un 1 jaunais uzņēmējs

Nērķis: dot laiku un vietu līderu pozīcijās esošajiem cilvēkiem veidot kontaktus, pārrunāt sev aktuālos jautājumus un uzlabot dažādas darbam nepieciešamas prasmes.

Kas izdevās?

Dalībniekus visvairāk sajūsmīnāja "Kaislību nakts" spēle apmācību vakara daļā, kur improvizēta TV šova veidā cilvēki uzzināja viens otra valaspriekus. Pieaugušajiem jo īpaši ir nepieciešamas spēles! Tās liek atraisīties, sarunāties, smieties un domāt. Kopumā dalībnieki atzina, ka apmācības deva iespēju itkā no malas paskatīties uz savu un savas organizācijas darbību, kam ikdienā laika neatliek.

Programma balstījās uz neformālās izglītības principiem. Dalībnieki darbojās praktiski grupās, iesaistījās simulāciju uzdevumos, analizēja savu veikumu, lai gūtu atziņas turpmākajam darbam. Otrā dienatikaveltīta dažādām ideju ģenerēšanastehnikām un eksperimentālo sadarbības projektu plānošanai.

Ko darītu citādi?

Apmācību tēmu loks sākotnēji bija paredzēts diezgan plašs. Bet mazāk ir vairāk! Labāk 1 tēma un kārtīgi, nekā vairākas pa drusciņai. Pasaulē sekluma jau tā ir daudz par daudz.

Brīvprātīgo apmācības

Laiks: no piektdienas 14.00 līdz sestdienas 16.00

Viesta: viesu māja "Kalnarušķi"

Apmācību vadītājs: Stanislavs Babīns

Dalībnieki: Brīvprātīgie no Alūksnes, Apes un Balvu novadiem

Mērķis: dot iespēju esošajiem un potenciālajiem brīvprātīgajiem labāk izprast brīvprātīgo darbu un attīstīt brīvprātīgajā darbā noderīgas prasmes.

Kas izdevās?

Apmācībās bija sapulcējušies ļoti dažādu paaudžu un pieredzes cilvēki. Lai gan sākotnēji dalībnieki šķita piesardzīgi, apmācību vadītāja sagatavotie uzdevumi dalībniekus atraisīja un saliedēja. Neformālās izglītības principos balstītas mācības var būt izcils instruments starppaaudžu dialoga veidošanai, jo dalībnieki netiek šķiroti pēc gadu skaita, galvenā ir motivācija iesaistīties un pieņemt jaunus izaicinājumus.

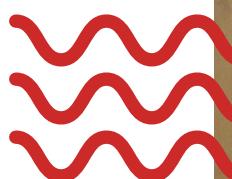
"MANI JOPROJĀM SPĒJ UZMUNDRINĀT UN IEDVESMOT NESAVTĪGI, PLAŠI DOMĀJOŠI CILVĒKI, UN PROJEKTS DEVA IEŠPĒJU TĀDUS SATIKT."

Programma balstījās uz neformālās izglītības principiem. Tāpat kā līdereru apmācībās dalībnieki darbojās praktiski grupās, iesaistījās simulāciju uzdevumos, analizēja savu veikumu, lai gūtu atziņas. Otrā diena tika veltīta dažādām ideju ģenerēšanas tehnikām un eksperimentālo sadarbības projektu plānošanai.

Ko darītu citādi?

Mūsdienā ūrkārtīgi piesātinātajā ritmā cilvēkiem mēdz būt grūti 2 dienas būt vienā vietā, patiesi nododoties procesam. Mūsu lielais izaicinājums līdzīgos pasākumos būs atlaist dalībniekus, kuri ir gatavi procesā piedalīties pilnu laiku. Tāpat ir svarīgi sev un apmācību vadītājam skaidri nodefinēt pasākuma mērķi un vēlamos rezultātus. Tas atvieglo gan programmas sastādīšanu, gan rezultātu novērtēšanu. Šeit jāizsaka pateicība apmācību vadītājam Stasim par izaicinājuma pieņemšanu un elastību pasākuma laikā.

Mācību vizīte uz Igauniju

Vieta: Rouges un Veru novadi, Igaunija

Dalībnieki: 13 Alūksnes un Apes novada NVO un pašvaldību iestāžu pārstāvji

Partneris: MTU Revolutsioon

Mērķis: iepazīties ar Veru apriņķa Igaunijā organizāciju labo praksi radošu pieeju un sadarbības veidošanas jomā.

Programmā: 9 pašvaldības iestāžu, organizāciju un uzņēmu mu apmeklējums, sākot no brīvprātīgajiem ugunsdzēsējiem līdz kultūras salonam un alternatīvajai skolai kultūrmuižā.

Ko ieguvām? Tās bija 2 apbrīnas un iedvesmas pilnas dienas, kur dalībnieki ne tikai iepazina tuvo kaimiņu saimniekošanas pieredzi, bet arī izveidoja jaunus kontaktus savā starpā. Liels atklājums bija, ka tepat pārdesmit kilometru attālumā lēnām un pamatīgi cilvēki rod veidus, kā darīt to, kas viņus aizrauj, gudri kombinējot saimniecisko darbību ar sabiedrisko labumu.

“IR JĀVEIC SEVĪ REVOLŪCIJA, LAI VARĒTU DARĪT TO, KO GRIBAS,
NEVIS TO, KAS JĀDARA.”

Ēksperimentālo sadarbības projektu plānošana un īstenošana

Lai praksē pielietotu jauniegūtās zināšanas, prasmes un kontaktus, projekta dalībnieki (īpaši Līderu un Brīvprātīgo apmācību dalībnieki) tika aicināti īstenot savus eksperimentālos sadarbības projektus. Projekta laikā bija paredzēts, ka vismaz 3 NVO to izmantos, no mūsu puses iegūstot 70 eiro aktivitašu īstenošanai. Lai projektu īstenotāji viens otram sniegtu atbalstu, bija paredzētas 5 tikšanās "Tējas pēcpusdienas". Pēc abām apmācībām projektu īstenošanu uzņēmās 6 cilvēki – gan biedrību, gan neformālu grupu pārtsāvji un individuāli aktīvisti -, kuri idejas bija attīstījuši tieši apmācību laikā. Tomēr noslēgumā projektus īstenoja tikai 2 no dalībniekiem, un "Tējas pēcpusdienas" pēc trešās tikšanās kļuva par individuālām konsultācijām.

Kāpēc neizdevās tā, kā bija domāts?

Bieži vien neformālās izglītības pasākumos tiek radītas brīnišķīgas idejas, izveidojas jaunas saites un sadarbība, un iniciatīvas dzirksteles šķīst! Tājā brīdī liekas, ka būs lieliski. Tomēr atgriežoties "realitātē", saprotam, ka laiku prasa ikdienas darbi un citi pienākumi. Kādam no projekta idejas veidotājiem trūka laika un enerģijas idejas īstenošanai, kāda idejas īstenošana bija atkarīga no citiem iesaistītajiem partneriem, kuriem savukārt pietrūka laika vai degsmes, kāda idejas īstenošanatika pārcelta uz rudenī vai atlikta uz nezināmu nākotni.

Dalībnieki atzina, ka atbalstam paredzētās kopīgās "Tējas pēcpusdienas" bija vērtīgas, jo varēja uzzināt par to, kā veicas kolēģiem un lika sarosīties pašam, kā arī "būt apritē", zinot, ar ko nodarbojas citi. Tomēr atrast visiem pieņemamu laiku, lai apmēram 1-2 stundas veltītu šim darbam, bija sarežģītāk, nekā sākotnēji plānojām. Lielākais izaicinājums projektu īstenošanā ir rast laiku, motivāciju, noturīgus domubiedrus un atbalstītājus, lai viss izdotos. Un dažreiz varbūt idejas nemaz nav jāīsteno, ja paredzamais rezultāts nesniedz gandarījumu.

Īstenotie eksperimentālie sadarbības projekti:

- zobu higiēniste Ilze Stradiņa noorganizēja nodarbību jaunajām un topošajām māmiņām par zobu un mutes veselību;
- Alūksnes NVO atbalsta centrs viesojās pie kolēģiem Smiltenes novadā, lai izplatītu ziņu par Sabiedrības centra veidošanu, un plānotu tālāku sadarbību;
- laika gaitā kā trešais projekts pievienojās "Real Life Tours" – alternatīva tūrisma piedāvājums, kas sniedz iespēju iepazīt caur cilvēku stāstiem.

Nostēguma pasākums "Radošums un sadarbība"

Laiks: darba dienā no 10.00 līdz 13.00

Vieta: Alūksnes Mākslas skola

Moderators: Ilze Zvejniece

Dalībnieki: projekta aktivitāšu dalībnieki, Alūksnes novada kultūras darbinieki

Mērķis: prezentēt projekta rezultātus un rosināt turpināt domāt par sadarbības nozīmību un radošumu ikvienā procesā.

Kas izdevās?

Sekojoši projekta īstenošanas principiem – būt radošiem, meklēt jaunas sadarbības un apvienot dažādus resursus – pasākums tika veidots sadarbībā ar Alūksnes novada pašvaldības Kultūras un sporta nodaļu, tāpēc nozīmīga daļa pasākuma auditorijas bija tieši kultūras darbinieki. Šādā veidā bija iespēja nodot svarīgu ziņu cilvēkiem, kuri lielā mērā veido sabiedrisko dzīvi pagastos. Nelielas “intermēdijas” ar uzdevumiem, dalībniekiem veidojot improvizētas instalācijas un stāstus no ikdienišķiem priekšmetiem, pasākuma apmeklētājus ļoti atraisīja.

Ko darītu citādi?

Lai cik steidzīgi cilvēki būtu, vismaz 30 minūtes gara pauze ir vajadzīga, lai dalībnieki varētu nodoties tik svarīgajām sarunām pie kafijas tases. Neformālajās sarunās mēdz dzint foršākās idejas un ilglaicīgākās sadarbības.

Programmā:

- Dalībnieku iepazīšanās un izmantojot ikdienišķus priekšmetus raisīšanā, kombināciju un stāstu veidošanā
- Projekta rezultātu prezentācija
- Prezentācija par kopienas praksēm un sadarbību teorijā no Latvijas Universitātes studentes Leldes Gustas pētījuma “Kopienas fonda nozīme sadarbības stiprināšanā: Alūksnes un Apes novada fonda gadījuma izpēte”
- 5 stāsti no Alūksnes, Apes un Gulbenes novadiem par radošiem risinājumiem un dažāda veida sadarbību kopienas dzīves veidošanā

Vairāk jāstrādā ar saviem cilvēkiem

SANTA ŠĀRE-GERŽA,
VIREŠU SAIETA NAMA VADĪTĀJA
MUZIKĀLI UZVEDUMI VIREŠU SAIETA NAMĀ

Santa ir pārliecinājusies, ka lieliskas idejas rodas, nākot kopā. Mazā namā ir jāstrādā ar saviem cilvēkiem un kopā jādomā. Jo vairāk cilvēku ir iesaistīti veidošanas procesā, jo lielāka atsaucība no skatītājiem. Un ir tik lieliski ir dzirdēt, ka cilvēki smejas!

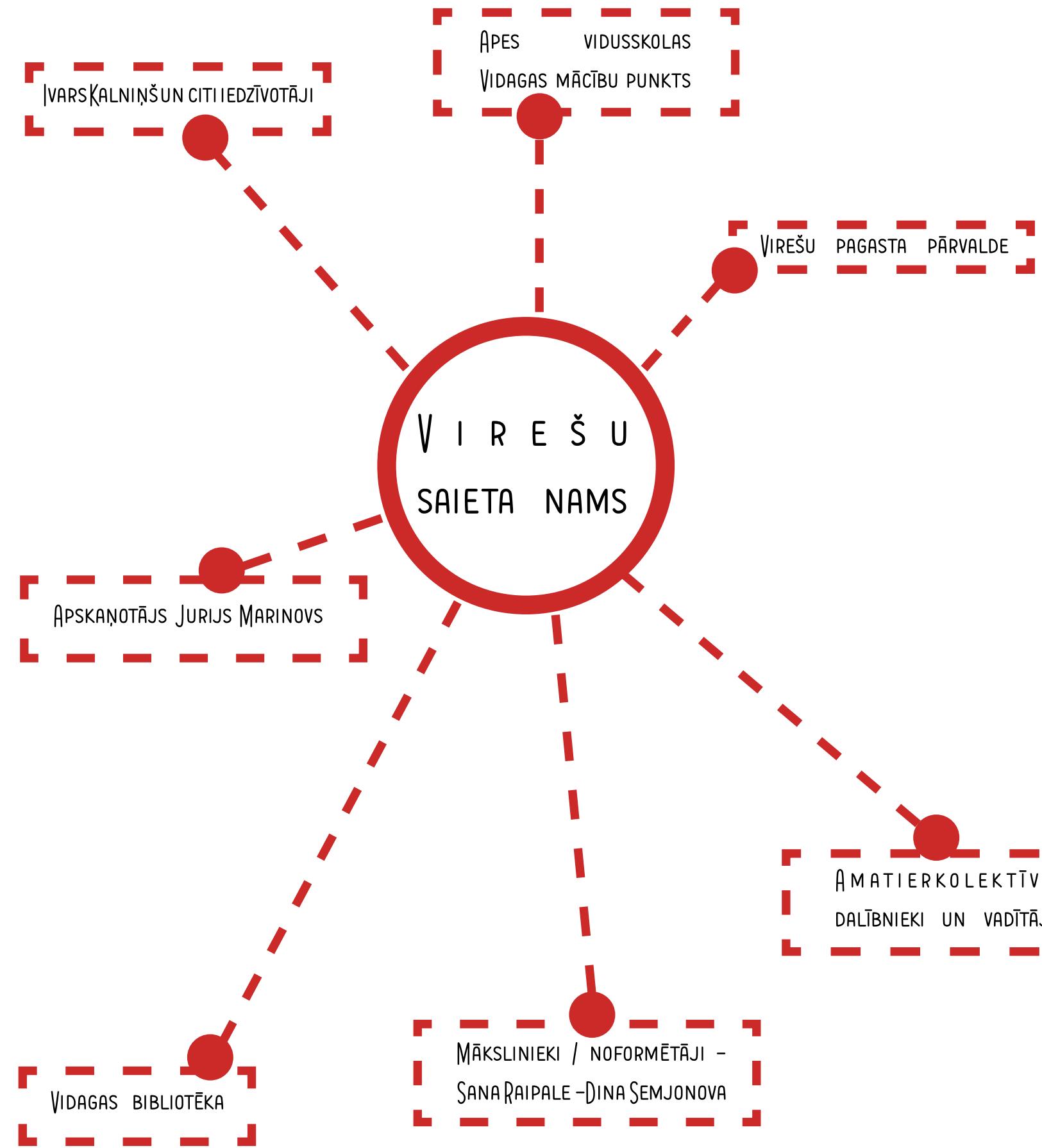
Apes novada Virešu pagasts apkārtnē zināms ar spilgtiem muzikāliem uzvedumiem, uz vienas skatuves apvienojot pagasta dziedātājus, dejotājus, aktierus un dažkārt arī mājdzīvniekus.

Virešu pagastā ir 630 iedzīvotāju un 2 apdzīvotas vietas – Vireši un Vidaga. Santa Virešu Saieta namu vada kopš 2009. gada. Ienākusi pilnīgi tukšā mājā, gadu gaitā iekārtojusi telpas un strādājusi pie amatierkolektīvu izveidošanas. Šobrīd Virešu saieta namā darbojas 6 kolektīvi – 2 vokālie anambļi, vidējās paaudzes deju kolektīvs, amatierteātris, radošā bērnu grupa un līnijdeju grupa. Atgriežoties no bērna kopšanas atvaļinājuma, Santai ļoti gribējies strādāt. Kad viņai piedāvāja izveidot Apes novada amatierkolektīvu svētkus, Santa labprāt piekrita jaunajam izaicinājumam, kā rezultātā tapa koncertuzvedums "Jāņu nakts krāsā". Kopš tā laika izveidoti vairāki citi uzvedumi pēc latviešu filmu motīviem - "Sprīdītis", "Dāvana vientuļai sievietei", "Īsa pamācība mīlēšanā", "Maija un Paija" un citi.

Apes novada svētku režiju veidot pēc slavenās filmas "Limuzīns Jāņu nakts krāsā" motīviem Santai radusies, pateicoties pagastā redzetajam Ivara Kalniņa baltajam žigulim. Tāpat ori nākamās muzikālās izrādes veidojušā, balstoties uz vietējās mājās atrodamajiem resursiem un cilvēku piedāvājumiem. Uzvedumā "Dāvana vientuļai sievietei" izdevās sapulcināt viskuoplāko rekvītu plejādi. Uz skatuves atradās pagasta skaista, melna volga, milicijas auto, retro motocikls un pat kaza, kura nav pārāk alkusi būt skatuves zvaigzne.

Kas Santai ir sakāms par sadarbību?

- “Lidot uz viena viļņa”
- Cilvēkiem ir jādod brīvība izvēlēties – piedalīties vai nē.
- Jāprot citus aizraut ar savu ideju.
- Vajag draudzēties un būt atvērtam jaunām iespējām.

Ko Santa saka par radošumu?

Radošs var būt visās dzīves situācijās, un radošumu var trenēt, lasot, klausoties mūziku, iztēlojoties, piedzīvojot. Ja Santai kādreiz galīgi nav ideju, viņa meklē iedvesmojošus cilvēkus, ar ko aprunāties. Pēc vienas tādas sarunas tapa, viņasprāt, skaistākais pasākums ģimenēm.

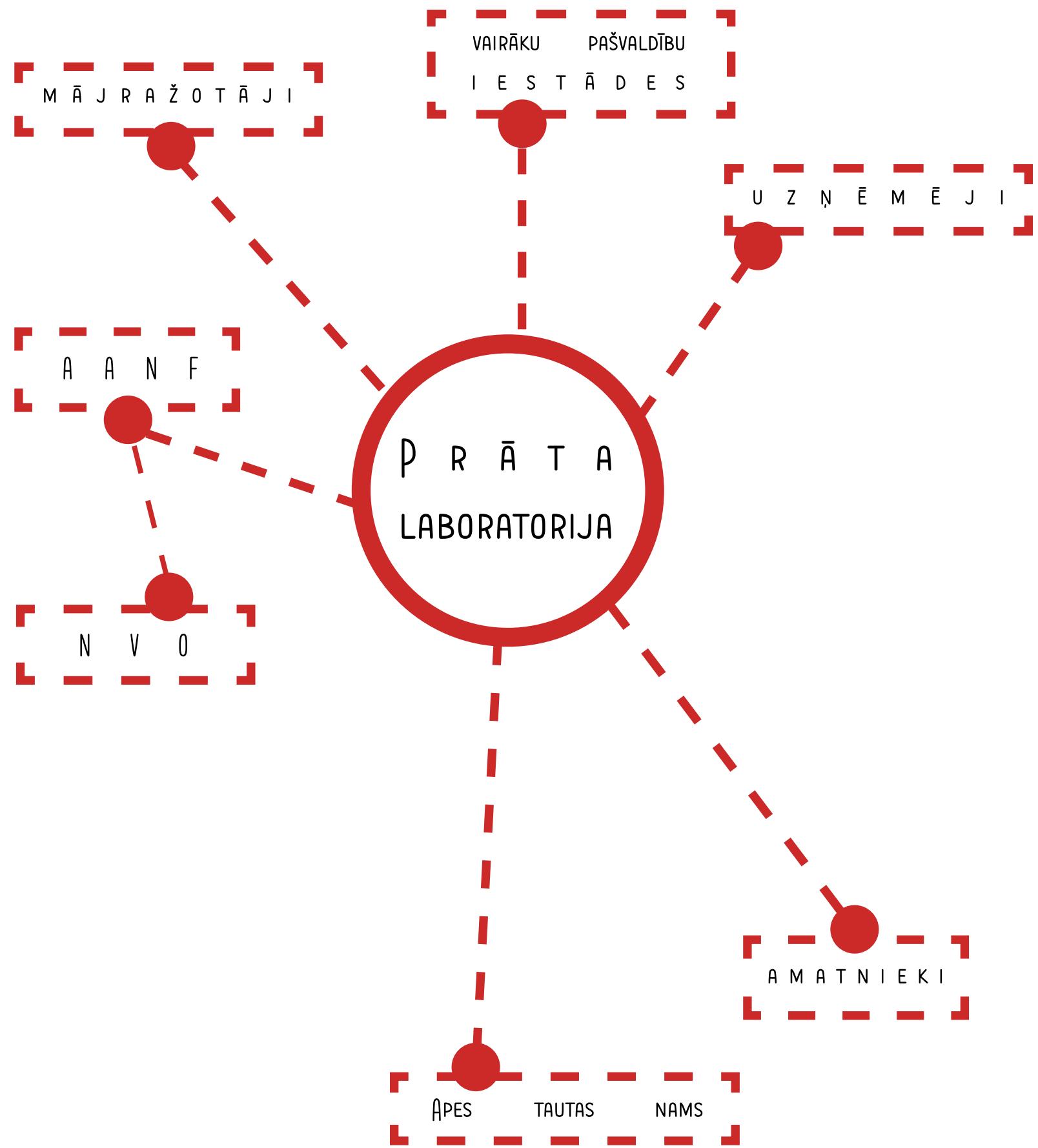
2015.gada vēlā rudenī Roberts un Arita Zvejnieki nolēma saviem draugiem sarīkot erudīcijas spēli Apē, jo juta, ka, nedēļas nogalēs tur iegriežoties, kaut kā pietrūkst. Viņi paši ar erudīcijas spēlēm bija aizrāvušies jau vairākus gadus. Apes tautas nama vadītāja Ilva Sāre spēles rīkošanai labprāt atvēlēja telpu, un pasākums tika izziņots publiski. Uz pirmo "Prāta laboratoriju" neieradās gandrīz neviens no Aritas un Roberta draugiem, toties aicinājumam bija atsaukušās 12 komandas ne tikai no Apes.

Pirmās spēles dalībnieku atsaucība, novērtējums, pašu radīto jautājumu kvalitāte un kopējā atmosfēra deva to gandarījuma dozu, lai arī nākamajā mēnesī cilvēkus pulcinātu uz jaunu "Prāta laboratoriju". Un tā nelielā iniciatīva izaugusi par regulāru un nozīmīgu Apes sabiedriskās dzīves notikumu ar vairāk nekā 100 dalībnieku piedalīšanos no Alūksnes, Apes un Smiltenes novadiem, kā arī komandām, kas ceļu mēro no Rīgas. Ľoti dabīgi "Prāta laboratorija" pārtapa par labdarības erudīcijas spēli. Pirmajā spēlē Arita un Roberts bija iekļāvuši jautājums par vienu no Alūksnes un Apes novada fonda (AANF) akcijām, kā rezultātā viena no uzvarētājkomandām izlēma savu naudas balvu ziedot fondam. Savukārt nākamajās spēlēs to darīja arī citas komandas.

Apsverot par un pret, Arita un Roberts spēlei izlēma piešķirt pievienoto labdarības vērtību. Tas nozīmē, ka pirms katras spēles organizatori izziņo ziedoju mu mērķi, un komandas dalības maksas vietā ziedo. Katrā spēlē tiek savākti vidēji 300 eiro, par kuriem ir atbalstīta dzīvnieku māja, iegādāti mūzikas instrumenti bērniem un dziesmu grāmatas draudzei, uzstādīts karuselis bērnu rotaļu laukumā un izdarītas citas labas lietas. Aritai patīk, ka ar "Prāta laboratorijas" palīdzību viņi rosina ziedot arī tos, kuri citādi neziedotu.

Spēles organizatori kā sadarbības partneri ļoti novērtē Apes tautas namu. Tā ir laba vieta kur pulcēties, jo darbinieki ir ļoti pretimnākoši – uzklāj kafijas galdu, sakārto zāli un nodrošina nepieciešamo aparātūru. Otrs lielākais sadarbības partneris ir fonds, kas administrē ziedojuimus un palīdz savākt balviņas uzvarētājkomandām no vietējiem uzņēmējiem, mājražotājiem, amatniekiem, NVO un pašvaldību iestādēm. Tādējādi Arita un Roberts var koncentrēties tikai uz atbildīgo jautājumu sagatavošanu un informācijas izplatīšanu pirms un pēc spēles.

Kas Aritai un Robertam ir sakāms par sadarbību?

- Sadarbībā ir nozīmīga uzticība – ko cilvēki darīs ar iegūto. Te personīgie kontakti spēlē lielu lomu.
- Tāpat arī abpusējs ieguvums un izdevīgums nav mazsvarīgs.
- Sadarbībā palīdz, ja iesaistītajiem ir kopīga mērķa apziņa, izpratne, cieņa un atbildības sajūta pret sevi un citiem.
- Pašam jāsaprot, ko vēlies izdarīt, tad arī sadarbības partneri atradīsies. Ir jārod līdzsvars starp paša gribu kaut ko darīt un dot, un pamudinōjumu no ārpuses.

Ko Arita saka par radošumu?

Radošums ir darbībā. Prāta laboratorijā radošums nav pašmērkis.

Roberts:

Bet spēles veidošana ir ļoti radošs process. Improvizācija.

Visam jāsākas no apakšas

ILZE VANAGA, PROJEKTU VADĪTĀJA
BIEDRĪBA "DĒMS" | PROJEKTS "RE!STARTS"

Ilze veido projektus Gulbenes novadā, gan darbojoties biedrībā "Dēms", gan vadot projektus vietējā bērnudārzā. Viņa projektus raksta, lai īstenotu savas idejas, un grūti ir tad, ja jāīsteno kāds projekts, kas "neiet" kopā ar viņas pārliecību.

Ilze dzīvo ar pārliecību, ka cilvēki paši ir atbildīgi par vides veidošanu, ka maksimāli maz ir jāprasā un vairāk jādara pašam un ka cilvēkam, pirmkārt, jābūt atbildīgam pašam par sevi. "Kāpēc Tu vispār esi ienācis pasaulē?" retoriski jautā Ilze.

Biedrība "Dēms" dibināta 2014.gadā sākotnēji kā jauniešu klubs. Viņi bija tie, kuri Gulbenē iekustināja jaunatnes lietas, neatlaidīgi iestājās par jauniešu centra izveidi un lika pamatus brīvprātīgā darba sistēmas izveidei Gulbenes pašvaldībā. Ar savu pieredzes bagāžu 2017.gadā "Dēms" īstenoja Sabiedrības integrācijas fonda atbalstītu projektu "re!starts", kura laikā sagatavoja vairākus citus projektu pieteikumus, organizēja biedrības biedru un citu NVO saliedēšanās pasākumus un veica brīvprātīgo koordinēšanas darbu novada mēroga pasākumos. Šis projekts parāda sadarbību "Dēma mērcē", kā saka Ilze. "Dēms" nevienu no sadarbības loka neizslēdz. Ja gribi, iesaisties!

Apskatot tieši biedrības veiksmīgo sadarbību ar pašvaldību brīvprātīgo organizēšanā lielajiem pasākumiem, Ilze vērtē, ka rezultāts bija labs vairāku iemeslu dēļ.

● Ja ir piedāvājums, ir arī pieprasījums. Tur, kur bija reāla vadīzība nodarbināt brīvprātīgos, viss notika. Tāpat arī vietējie iedzīvotāji nu jau pavasarī gaida, kad būs uzaicinājums pieteikties brīvprātīgajam darbam, savukārt pašvaldības darbiniekiem ir lieliska izpratne par brīvprātīgo darbu.

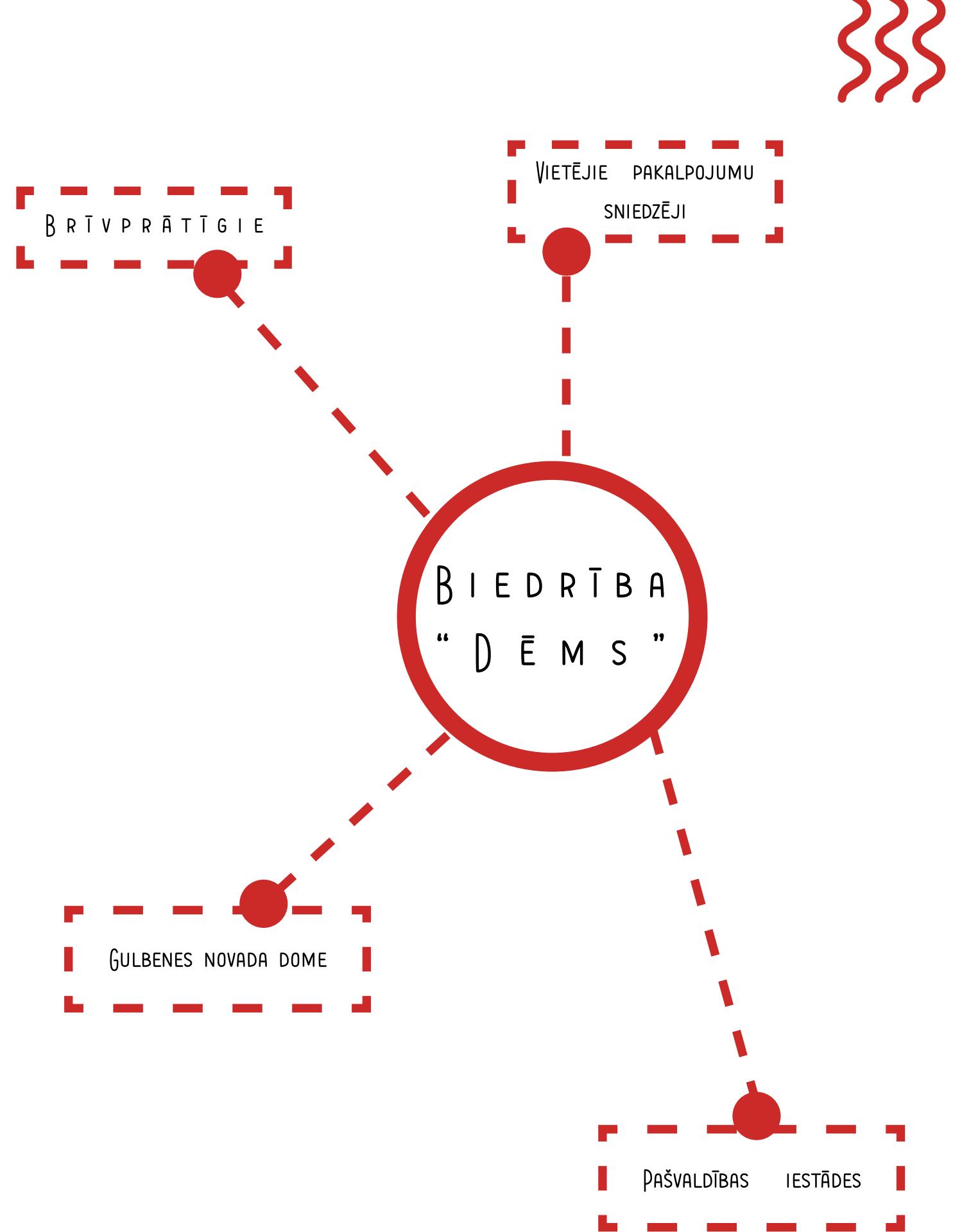
● Cilvēcīga komunikācija otrisina lielāko daļu problēmu. Viens konkrēts cilvēks, kurš ir atbildīgs par brīvprātīgā darba organizēšanu, ļoti atviegloja procesu visiem iesaistītajiem.

● Biedrībā darbojas divi pašvaldības speciālisti, tāpēc sadarbība veidojās organiski. Nebija jātērē laiks, lai skaidrotu sadarbības nozīmi un ieguvumus. Turklat iesaistītajiem rūp. Viņi deg par ideju.

Brīvprātīgo koordinēšanu varēja veikt arī pašvaldība, bet šāda biedrības un pašvaldības sadarbība nes ieguvumus abām pusēm. Pirmkārt, biedrības iesaistīšanās atviego pašvaldības speciālistudarbu, līdzartoviņiem ir vairāk laikrisināt citus jautājumus. Savukārt biedrība var likt lietā savu pieredzi un no projekta finansējuma uz laiku algot darbinieku.

- Kas Ilzei ir sakāms par sadarbību?*
- Ilzei sadarbība saistās ar kopīgu ideju ierosināšanu un darbošanos, lai uzlabotu vidi.
 - Ideāla sadarbība sākas ar JĀ vārdu, kas cieši saistīts ar godīgumu. "Vai nu dari, vai šārē dillēs".
 - Sadarbībā svarīga ir atbildības sajūta par apsolīto.
 - Ja esi iesaistījies, tad jāizrāda iniciatīva, ierosinot un darot lietas kopīgās vīzijas piepildīšanā.

- Ko Ilzei saka par radošumu?*
- Radošums ir ideju realizēšana, lai mainītu fizisko un emocionālo vidi sev apkārt.
 - Tās ir spontānas idejas un pašiniciatīva.
 - Radošums ir mājā, dārzā, mežā.

LELDE GUSTA, LAUMA SLINKE, PROJEKTS "REAL LIFE TOURS"

Kaut kas sastēdzas, un darām!

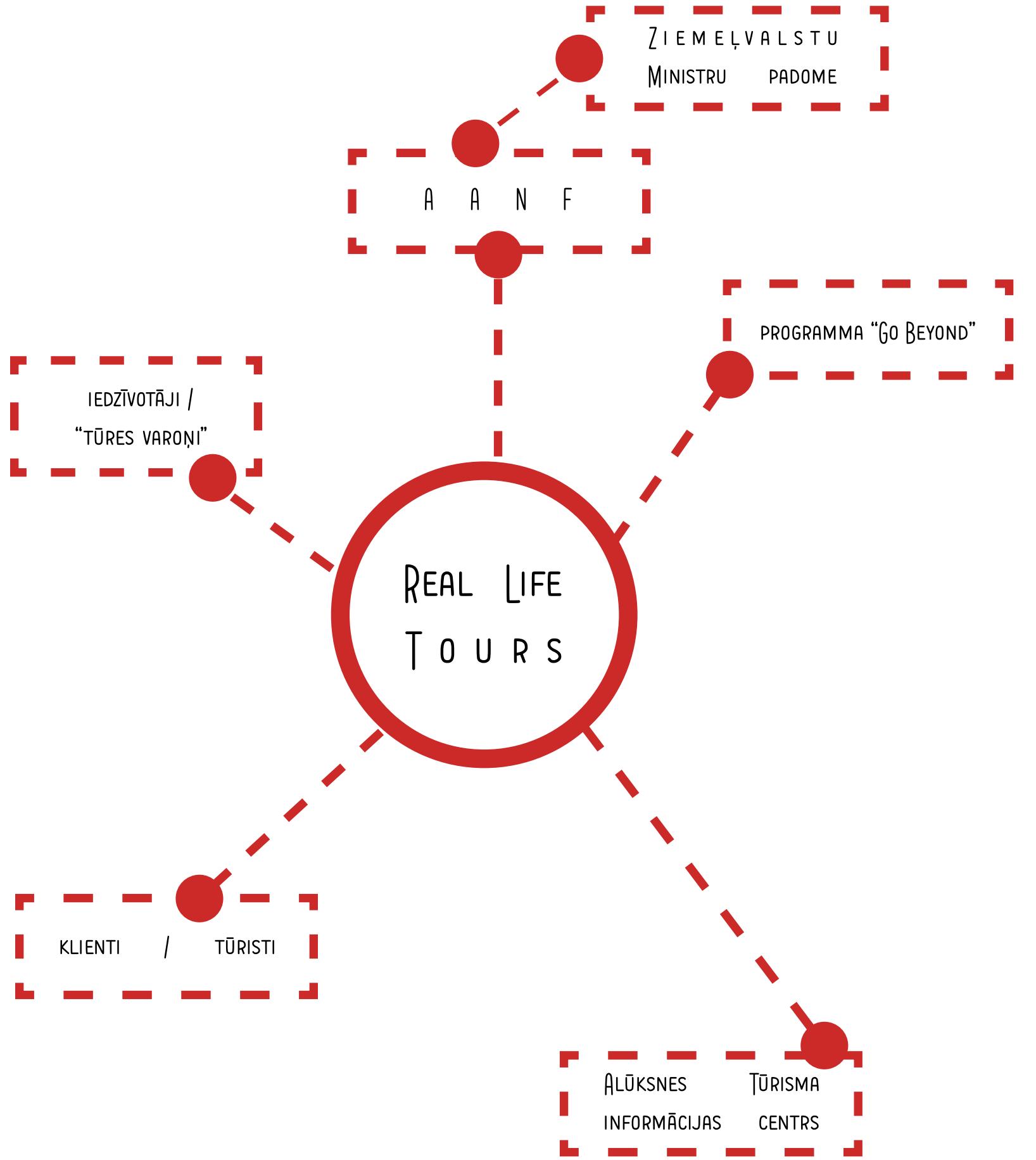
"Cilvēks ir nebeidzami stāsti, pieredze, emocijas un zināšanas," saka Lelde Gusta, kura ir viena no projekta "Real Life Tours" (tūres īstajā dzīvē) veidotājām. Leldes ceļošanas un ārzemju mācību pieredze ļāvusi saprast, cik ļoti sarunas ar vietējiem cilvēkiem palīdz pa īstam iepazīt vietas un kultūras.

Real Life Tours dod iespēju apceļot un iepazīt Alūksnes un Apes novadus ne klasiskajā muzeju un apskates objektu formātā, bet dodotie ciemos pie vietējiem cilvēkiem – amatniekiem, mājražotājiem, pīrtniekiem, skolotājiem, nevalstisko organizāciju aktivistiem un citiem īpašiem un iedvesmojošiem ļaudīm. Tikšanās laikā iespējams veidot nesteidzīgas sarunas, izzināt cilvēkus un vidi, sajust atmosfēru, kopā darboties un iemācīties ko jaunu, radot pilnīgi autentisku pieredzi.

Real Life Tours veidojies, spēkus apvienojot Leldei, Ilzei un Laumai. Katrai no viņām ir savas stiprās puses, intereses un atbildības. Lelde vienmēr gatava mesties jaunos izaicinājumos, uzstādīt mērķus un darīt vairāk. Ilze **pazīst** vietējos cilvēkus, ātri vien sarunā tikšanās un uzdod nebeidzamus jautājumus. Lauma, savukārt, ir komandas māksliniece, nežēlojot savu talantu, īpašo skotījumu un laiku pārdomātu vizuālo materiālu sagatavošanai. "Mūs vieno pārliecība, ka ikkatrs satiktais cilvēks ir ieklausīšanās vērts, un, pat ja pats cilvēks to neapzinās, viņš ir liels stāstnieks." teic Lauma. Turklāt, ieklausoties citos un nododot stāstus tālāk, Lelde, Lauma un Ilze vēlas vienot līdzcilvēkus. Organizatores cer, ka, projektam attīstoties, tas veidos gan ekonomisku, gan sociālu ietekmi kopienas attīstībā.

Šis ir unikāls projekts Latvijas, ja ne plašākā mērogā. Sadarbības tīkls ir ļoti plašs, un veidosies arvien plašāks nākotnē. Alūksnes un Apes novada fonds nodrošina administratīvo atbalstu un resursus, Leldes dalība jauniešu izaugsmes programmā "Go Beyond" devusi motivāciju neapstāties attīstībā un pie pirmajām grūtībām. Apbrīnojama Leldes skatījumā ir uzrunāto cilvēku atsaucība, viesmīlība un atbalsts projektam.

Kas Lelde un Ľaumai ir sakāms par sadarbību?

- Lai sadarbība būtu izdevusies, visiem iesaistītajiem jābūt saprotamam, ko dod un ko iegūst.
- Svarīgi, lai sadarbības partneriem ir saprotams sadarbības konteksts, nozīme un motīvs, kāpēc to dara.
- Irvērtīgi uzturēt komunikāciju, lai sadarbība būtu vienreizēja, bet tālākai nākotnei. "Novērtējam viens otrs būšanu".
- Elastība mērķu un rezultātu izmaiņās un iespējas došana partneriem izpausties var dot daudz labāku rezultātu. "Izvērtēt, vai svarīga mērķa sasniegšana vai iesaistītie cilvēki, viņu iespējas un potenciāls".

Ko Lelde un Ľauma saka par radošumu?

- Radošums – tā ir spēja darboties, pārkāpt robotiskām funkcijām.
- Radošums ir viss – radīšanas moments un process.
- Mēs radām savas domas un interpretācijas.
- Katram no mums piemīt milzīgs radošuma potenciāls. Ja katrs no mums to atrastu un no jauna atklātu, pasaule būtu daudz krāsaināka un interesantāka.

Kopienas veidotāji

Vides risinājumu institūts (VIR) Latvijas kontekstā ir īpaša organizācija, jo tās darbība balstās daudznozaru pieejā, kur apvienojušies dažādu jomu vispusīgi domājoši zinātnieki, praktiķi un mākslinieki no Latvijas un ārvalstīm. VIR raksturo vēlme apzināti veidot vidi sev apkārt, atvērtība jauniem izaicinājumiem un sarežģītām situācijām, gatavība mācīties, veidot sadarbības projektus un dalīties pieredzē.

Jau vairākus gadus augstākās izglītības iestādes un citas organizācijas aicina uz Zinātnieku nakts pasākumiem vairākās Latvijas vietās. 2016.gadā VIR kopā ar domu biedriem nolēma Zinātnieku nakti padarīt vērienīgāku, apvienojot spēkus ar vairāk nekā 10 organizācijām. Rezultātā ļoti īsā laika periodā tapa pirmais Zinātnieku nakts pasākums Cēsu Vecajā alus brūzī.

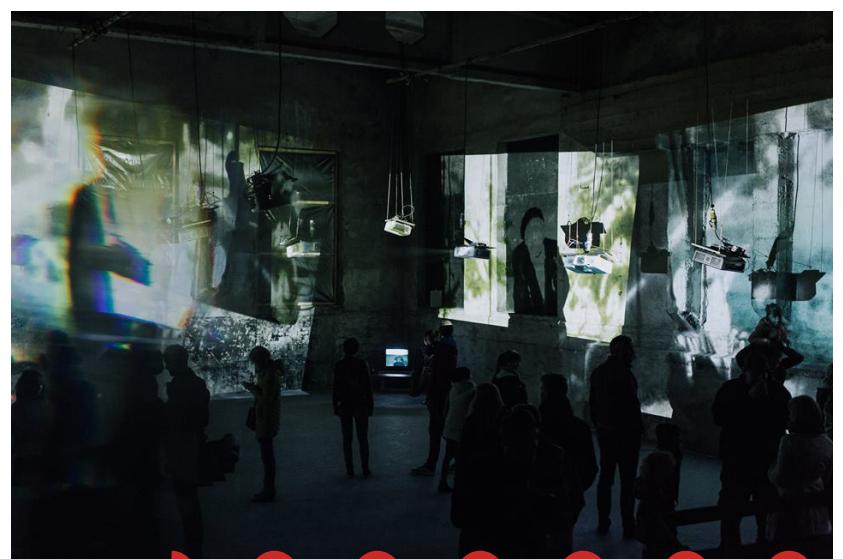
2017.gadā jau bija jādomā, kā sevi pārspēt, tāpēc plānošana sākās krietni ātrāk un pamatīgāk, aicinot sadarboties gan organizācijai labi zināmus, gan jaunus partnerus, kuri pasākumam varētu sniegt pievienoto vērtību.

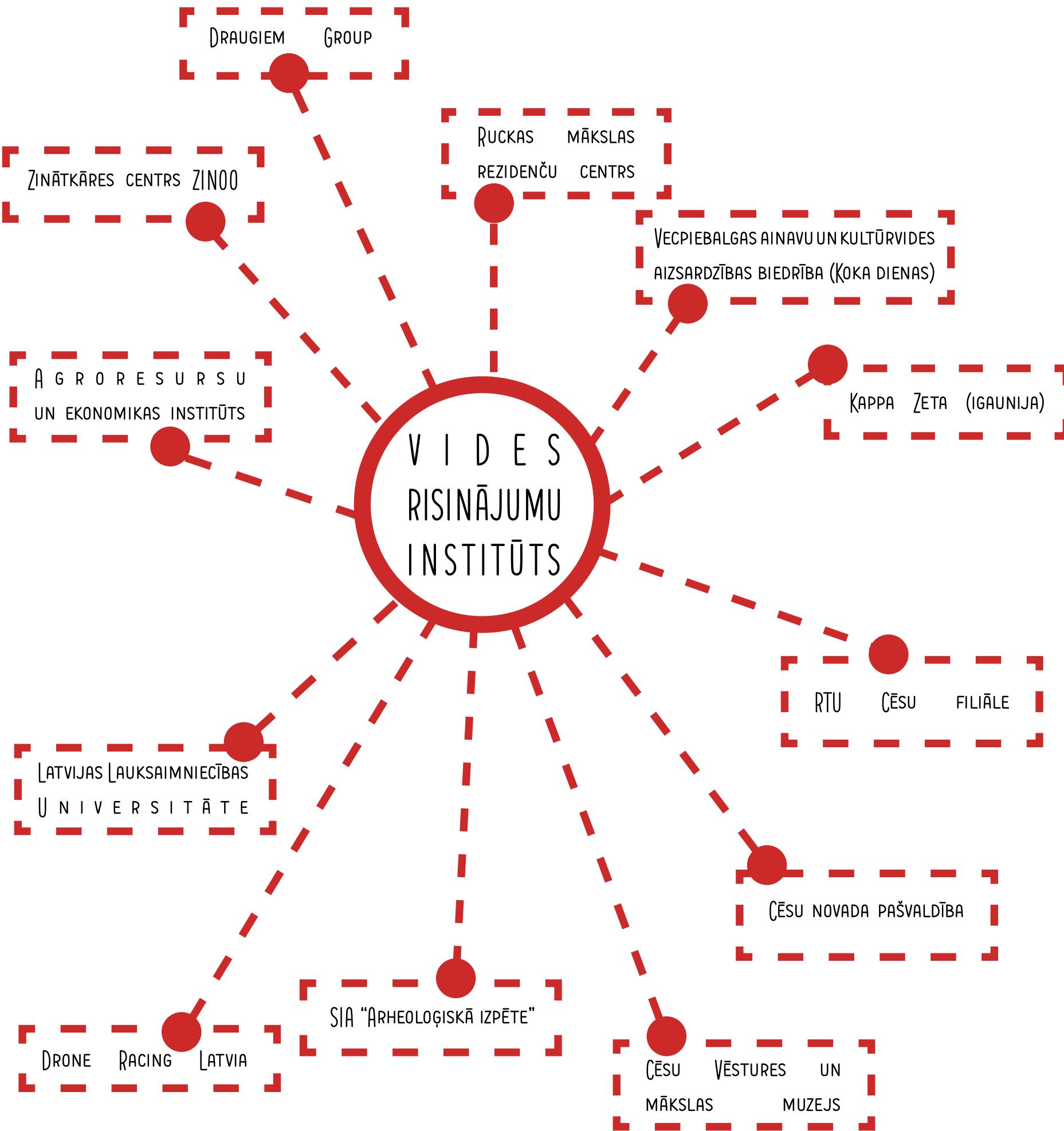
"2017.gada Zinātnieku nakts Cēsis dalībnieki vēroja bezpilotu lidaparātu sacensības, izzināja pasīvo māju būvēšanas noslēpumus, veica arheoloģiskos izrakumus, modelēja viedo zaļo pilsētu, apzināja savas ēšanas iespējas pēc ekoloģiskās katastrofas, ieraudzīja to elektromagnētiskā spektra daļu, ko ikdienā cilvēka acs nespēj saredzēt, iemēģināja zirņu vannu un baudīja muzikālus pārsteigumus." /VRI/

Kopš paša Zinātnieku organizēšanas sākuma VIR kopā pulcēja sadarbības partnerus, lai savstarpēji dalītos ar idejām un izveidotu kopradītu pasākuma koncepciju. Guna uzsver, ka atklāta komunikācija gan par budžetu, gan citiem jautājumiem ar partneriem veidota no pirmās dienas. "Esam patiesi priecīgi, ka izdevies ap sevi pulcēt tādus partnerus, kas mums uzticas, spēj atklāti un godīgi komunicēt, kā arī ir gatavi kopā īstenot pat trakas idejas," saka Guna.

GUŅA DĀTAVA, PROJEKTU VADĪTĀJA NODIBINĀJUMS
"VIDES RISINĀJUMU INSTITŪTS" | ZINĀTNIEKU NAKTS

VRI pēc iespējas vairāk notikumu organizē Cēsīs, jo organizācijas cilvēki ir Cēsu un Vidzemes patrioti, kuri redz iespēju ar savu darbību attīstīt šo vietu, gan ekonomiski, gan cilvēkresursu un jaunu ideju jomā. Guna novērtē reģiona pilsētas priekšrocības – aizrautīgi un darīt griboti cilvēki, kas atvieglo sadarbību, elastīga vide un kopumā forša vieta, kur izpausties. Institūts mērķtiecīgi pasākumos iesaista partnerus no Cēsim un Vidzemes reģiona, jotas pašospamatossasaucas ar organizācijas misiju un domāšanas veidu – saskatīt lietu un procesu mijiedarbību, lai uzlabotu pašiem savas vides un dzīves kvalitāti.

Kas Gunai ir sakāms par sadarbību?

- Sadarbība ir abpusēji vadīts process, kura plānošanā ir jāiegulda laiks.
- Jebkuru attiecību pamatā ir saskarsmes uzturēšana, partneru attiecības var tikt organizētas kā formālā, tā neformālā veidā, kas atkarīgs no abu pušu mērķiem. Nozīmīga ir "līdzīgas asinsgrupas" jeb līdzīgu vērtību apzināšanās.
- Patiesus rezultātus iespējams sasniegt, ja partneriem ir skaidri definēti mērķi un vēlme radīt kopīgas vērtības.
- Sadarbība nesākas un nebeidzas ar viena līguma parakstīšanu, sadarbības partneri ir reāli cilvēki, kuri jāiepazīst.

Ko Gunai saņem par radošumu?

- Cilvēks radošuma procesā. Visi ir spējīgi radīt, ja atrodas savā vietā, spēj atteikties no ideju personificēšanas un pieņemt savu lomu kopradīšanā.
- Radošums = radīšana, tas rodams ikvienu procesā. Ikviena ikdienas darbība ir katras personas un viņam apkārt esošo cilvēku kopīgi radīti notikumi. "Būtībā mēs katru dienu radām paši savu dzīvi."

Gunas ieteikumi kopraides procesa veidošanai

- Pirms tikšanās dalīties ar bāzes informāciju, lai partneri var sagatavoties un piedāvāt savas idejas jau tikšanās laikā.
- Pielietot dažādas ideju radīšanas tehnikas un spēles efektīvam ideju ģenerēšanas procesa.
- Nemeklēt uzreiz vienu pareizo variantu – pieņemt arī pārdrošās un sākotnēji mulķīgās idejas, prototipēt, izmēģināt, izdarīt secinājumus, pārveidot.
- Pievērst uzmanību kā savu, tā partneru emocijām, kas rodas, izmainot, pārveidojot un attīstot idejas. Tajās iekodētas daudzas atbildes.

Nostēguma vārdi

Īstenjot projektu "Radošā Potenciāla skola" un sarunājoties ar piecu radošās sadarbības pieredzes stāstu stāstītājiem, pārliecinājos, ka Latvijā ir domāt, radīt, darīt un sadarboties gatavi cilvēki. Cilvēki, kuriem deg acis par savu lietu.

Ikvienā no mums ir radošums. Ne obligāti mākslās, ar ko parasti esam pieraduši saistīt šo vārdu. Mēs katru dienu apgūstam jaunas zināšanas un prasmes, ko varam kombinēt, lai izveidotu ko jaunu un unikālu noteiktajā vietā un situācijā. Radīšanas process notiek katru mirkli katrā mūsu solī. Kā teic Guna Dātava: "Būtībā mēs katru dienu radām paši savu dzīvi." Es ticu, ka mēs katrs varam būt liels radītājs, ja to apzināties un speram pirmo soli, lai izdarītu kaut ko citādāk un jēdzīgāk. Bet varbūt pirmajā mirklī šķietami nejēdzīgu, kas liek izkāpt ārpus ērtajā kurpēm, tā soli pa solim ejot uz kaut ko jaunu un nezināmu. Un, ja šajā darīšanas procesā atrodam līdzīgi domājošus, tad lietas klūst daudz jaudīgākas.

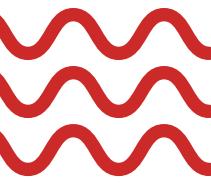
Runājot par sadarbību, ikviens no sarunu biedriem kā vienu no pirmajiem labas sadarbības nosacījumiem minēja kopīga mērķa apzināšanos un līdzīgas vērtības jeb "būšanu uz viena viļņa", kā to tēlaini var apzīmēt. Ar kuru cilvēku Jums ir līdzīgs domu gājiens? Kādas organizācijas Jūspusē darbojas pēc līdzīgiem principiem un vērtībām? Turiet acis un ausis plati valā un aiciniet uz sadarbību! Lai arī resursi mums katram atsevišķi ir ierobežoti, tos kopā saliekot, varam paveikt bezgalību!

Ilze Zvejniece, projekta vadītāja

PATEICĪBA VISIEM PROJEKTA DALĪBNIEKIEM, BRĪVPRĀTĪGAJIEM PALĪGIEM, SADARBĪBAS PARTNERIEM, RADOŠOS SADARBĪBAS STĀSTU VARONIEM – ŠANTAI ŠĀREI-GERŽAI, ĀRITAI UN ROBERTAM ŽVEJNIEKIEM, ILZEI VANAGAI, ĶELDEI ĢUSTAI UN ĶAUMAI ŠLIŅĶEI, KĀ ARĪ GUNAI DĀTAVAI.

FOTO NO: KRISTIĀNAS ŽELČAS, ILZES BOGDANOVAS, ĶAURAS FELŠAS (LAIKRAKSTS "ĀLŪKSNES ŽINAS"), MARTIN MARK UN PROJEKTU ĪSTENOTĀJU ARHĪVIEM.

MATERIĀLS SAGATAVOTS NODIBINĀJUMA “ALŪKSNES UN ĀPES NOVADA FONDS” PROJEKTA “RADOŠĀ POTENCIĀLA SKOLA” NOSLĒGUMĀ 2018.GADĀ.

FACEBOOK @ALUKSNESUNAPESNOVADAFONDS

INSTAGRAM @AANFONDS

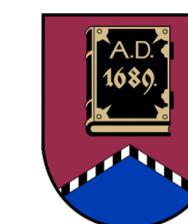
WWW.AANF.LV

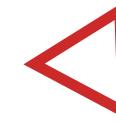
Alūksnes un
Āpēs novada
f o n d s

Ziemeļvalstu Ministru padomes
birojs Latvijā

Alūksnes
Novada
pašvaldība

ŠIS IZDEVUMS IR TAPIS AR ZIEMEĻU MINISTRU PADOMES UN ALŪKSNES NOVADA PAŠVALDĪBAS FINANSIĀLU ATBALSTU. PAR PUBLIKĀCIJAS SATURU ATBILD PROJEKTA VADĪĀJI, UN TAS NE VIENMĒR ATSPOGUĻO
ZIEMEĻU MINISTRU PADOMES UN ALŪKSNES NOVADA PAŠVALDĪBAS OFICIĀLO VIEDOKLI VAI POLITISKĀS NOSTĀDNES.

